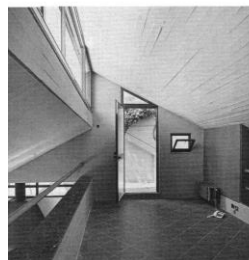
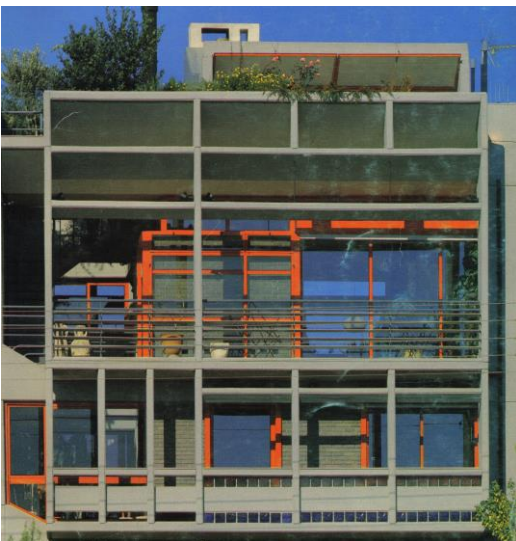

7. Μα είναι αυτό... βιοκλιματικό;¹

του **Νίκου Χ. Σαμαρά** Αρχιτέκτονα Μηχανικού ΕΜΠ, MSc, PhD.

Είναι πια κοινά αποδεκτό, σε παγκόσμιο επίπεδο, ότι το περιβάλλον των πόλεων χρειάζεται ιδιαίτερη μέριμνα, αφού οι βιώσιμες πόλεις αποτελούν προϋπόθεση για την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη. Η ανάγκη υιοθέτησης μιας οικολογικής φιλοσοφίας στον τομέα της οικιστικής ανάπτυξης, είναι τουλάχιστον, ίδιας προτεραιότητας με εκείνη για την αντιμετώπιση της ρύπανσης, που προκαλείται από την βιομηχανία ή τα αυτοκίνητα. Η εφαρμογή ήπιων μεθόδων αξιοποίησης του κλιματικού παράγοντα, εντάσσεται στην λογική της εξοικονόμησης ενέργειας και της προστασίας του περιβάλλοντος από περιττές επιβαρύνσεις. Η προτεραιότητα για αρμονική ένταξη της νέας αρχιτεκτονικής στο πολιτισμικό περιβάλλον της κάθε πόλης, που εντάσσεται στο πνεύμα της βιώσιμης ανάπτυξης και της οικολογίας, υπαγορεύει τη δυνατότητα: ένα βιοκλιματικό σπίτι να μη «δείχνει» απαραίτητα και βιοκλιματικό.

Σουβατζίδης Μ., τριώροφη ηλιακή κατοικία στη Ν. Φιλοθέη, 1982-85.

¹ Δημοσιεύτηκε στο περιοδικό "In & Out" της εφημερίδας "Ελευθερία", τ.197, 30/10/2009.

Μια κατοικία, σχεδιασμένη με τρόπο ορθολογικό (με συμπαγή γεωμετρία, εφοδιασμένη με κεκλιμένη στέγη, αυλή ή αίθριο και ημιυπαίθριους χώρους ή θερμοκήπιο, με μεγάλα ανοίγματα προς νότο και μικρά ανοίγματα προς βορρά και δύση), μπορεί να εξασφαλίσει, κατ' αρχήν, ένα φυσικά ελεγχόμενο εσωτερικό περιβάλλον.

Οι εναλλαγές κλειστού-υπόστεγου-ανοικτού, σκιερού και φωτεινού, εσωτερικού και εξωτερικού χώρου στα κτίρια και η παρεμβολή στοιχείων πρασίνου και νερού, ασκούσαν ανέκαθεν, θετική ψυχολογική επίδραση στους κατοίκους τους και εξασφάλιζαν εναλλακτικές δυνατότητες χρήσης τους, κατά τις διάφορες ώρες της ημέρας και τις διάφορες εποχές του χρόνου.

Κατοικία στα Εξάρχεια και μετατροπή παραδοσιακών κτιρίων σε ξενοδοχείο στην Ύδρα.

Εκτός αυτού, όμως, οι εναλλαγές αυτές είναι σε θέση να δημιουργούν και συνθήκες θερμικής άνεσης, μέσω της μείωσης της θερμοκρασίας με το φαινόμενο της εξατμισοδιαπνοής και της μείωσης της ακτινοβολίας του εδάφους (αντηλιάς). Η μελέτη της τοπικής αρχιτεκτονικής μπορεί να αναδείξει και σήμερα τρόπους και μεθόδους αποτελεσματικής αξιοποίησης του κλίματος, δοκιμασμένους στο χρόνο.

*Καφασωτά στο Αρχοντικό του Γ. Σβάρτζ, στα Αμπελάκια (άνω)
και σκούρα με περσίδες στο Βαρούσι, στα Τρίκαλα (κάτω).*

Από τον παραδοσιακό τρόπο ελέγχου της ανεπιθύμητης ηλιακής ακτινοβολίας, με καφασωτά ή σκούρα, εμπνεύστηκε ο Γάλλος αρχιτέκτονας Jean Nouvel, κατά το σχεδιασμό του Ινστιτούτου του Αραβικού Κόσμου, στο Παρίσι, μια σύγχρονη ηλεκτρονική εκδοχή «κινούμενου καφασωτού», που ανοιγοκλείνει περιστροφικά, όπως το διάφραγμα της κάμερας, αυτόματα, ανάλογα με τις συνθήκες ηλιοφάνειας και τις απαιτήσεις του κάθε εσωτερικού χώρου σε φως, χωρίς αυτό να αποτελεί το κυρίαρχο μορφολογικό στοιχείο του κτιρίου. Άλλωστε όπως και ο Αλέξανδρος Τομπάζης σημείωνε, υιοθέτηση της διάστασης του βιοκλιματισμού στον σχεδιασμό “δεν σημαίνει ότι ο

βιοκλιματικός σχεδιασμός πρέπει να εκτοπίσει άλλα δεδομένα ή ενδιαφέροντα, σημαίνει απλά και μόνο ότι και αυτός πρέπει να ανακτήσει τη θέση του στην όλη διαδικασία του αρχιτεκτονικού σχεδιασμού... ”.

Jean Nouvel, Ινστιτούτο του Αραβικού Κόσμου, Παρίσι 1981-87, το ηλεκτρονικό σύστημα ηλιοπροστασίας.